

LOV OG EVANGELIUM

Oppbyggelig blad gitt ut av Norsk Luth. Løkmannsmisjon

Nr. 7

September 1977

13. årgang

Hva eller hvem skal jeg stole på?

(Salme 27, 14).

Av Øivind Andersen

«Bi på Herren, vær ved godt mot, og ditt hjerte være sterkt, ja, bi på Herren.»

Når vi ser på oss selv blir det mørkt og tungt viss vi er ærlige for Gud. Og det var vel meningen at vi skulle se på oss selv også, ved årets avslutning, vi skulle gjøre opp rekneskapet kanskje på en særskilt måte, skjønt enhver våken kristen gjør opp sitt rekneskap hver eneste dag. En nyårsdag eller den siste dag i året kommer ikke som en overraskelse på en kristen.

Men la oss nå stanse opp og tenke over hvordan vår stilling er, så oppdager vi nok uten vanskelighet at vi har ikke noe holdepunkt i oss selv. Der er synd, og det er svikt, det er forsømmelse, og meget annet vi ikke kan snakke høyt om, det anklager og det dømmer, og det blir et viktig og grunnleggende spørsmål for oss: Hva har jeg fått å stole på? Da svarer Guds ord: Du har fått selve Herren å stole på, Ham selv, ingen mindre og intet mindre. Det er et veldig svar. Bi på Herren står det. Hva vil det si, spør du.

For å svare på det skal vi se litt på denne salmen som dette står i. Den begynner så du nesten kunne tro det var en triumf: Herren er mitt lys, hvem skal jeg frykte, Herren er mitt livs vern, for hvem

skal reddes, spør David. Det høres som en triumf, men leser vi salmen nedover oppdager vi at han er i stor nød i virkeligheten, og nøden er den at han føler seg forkastet av Gud, og han føler det som om den eneste rettferdige følge av sin synd og utroskap er at han er forkastet av Gud. Han sier blant annet: Kast meg ikke bort fra ditt åsyn, min hjelp har du vært.

Grunnen til at jeg nettopp har stanset for denne salmen er dette ordet her av David. Jeg har erfaring selv av hvordan det er å føle det slik, og jeg taler til mange idag som har det på samme måten. Du ser på deg selv, du føler deg forkastet av Gud, du føler det som den eneste rettferdige følge av din synd og utroskap, og hva så? Da er det David sier: Mitt hjerte holder frem for deg ditt ord, søk mitt åsyn. Herre, jeg søker ditt åsyn, skjønner du hvad det er han vil ha sagt? I den situasjon da han ikke har noe håp om seg selv, alt svikter for ham, og han synes at han ikke har rett til å vente at Gud skal ta seg av ham slik som han har vært, så sier han likevel: Herre det er du som har sagt at jeg skal søke deg. Å søke Guds åsyn er nemlig det samme som å søke ham selv. Du har sagt at jeg skal søke deg, du har sagt jeg skal vende meg til

deg. Herre, da søker jeg deg, jeg holder frem for deg ditt ord, det som du selv har sagt, og på dette ditt ord kommer jeg frem for deg.

Dette skal du gjøre, du skal foreholde Herren hans eget ord, du skal komme frem for ham på hans eget ord, på hans eget løfte. Og så kommer da fra Herren til David som et svar det som vi leste til å begynne med: Bi på Herren, vær ved godt mot, og ditt hjerte være sterkt, ja, bi på Herren. Vi spurte i sted: Hva vil det si å bie på Herren? Det ordet som grunn teksten bruker betyr å vente lenge og tilsynelatende forgjeves. En venter på Herren, og så skjer det ingen ting, en fortsetter å vente og så langt som en selv kan forstå er det helt forgjeves å vente på Herren. Å bie er å holde ut da. Og nå hører du Herren sier ikke bare at vi skal bie på ham, stole på ham og regne med ham, han sier vær ved godt mot. Det kan være lettere sagt enn gjort, men skjønner du ikke hva som ligger bak en slik oppfordring? Det er som Gud vil! si til oss: Skjønner du ikke at jeg har tatt ansvaret for deg, skjønner du ikke at jeg er deg nær. Du føler det stengt, du føler det tomt, du føler deg forkastet, men skjønner du ikke at jeg har deg i mine hender, skjønner du ikke at jeg har gjort alt for deg, og jeg vil fremdeles fortsette å gjøre alt for deg, og jeg vil føre deg frelst frem til du har nått målet i mitt fullkomne rike. Stol på meg, vent på meg, regn med meg, selv om det ser ut for deg som om det mot for det har du grunn til, og la ditt skulle være forgjeves, ver du ved godt hjerte være sterkt.

Sannheten er den at stoler du på noe som holder, da holder den hos oss også, setter vi vår lit til noe som holder, da blir

vårt hjerte sterkt skjønner du. Og her skal du få lov å se Jesus, regne med Jesus, stole på hans fullbragte verk. Og du skal vite at Jesus er deg nær. Ja, svarer du kanskje, men det føles ikke slik. Nei det er meget mulig at det ikke— føles slik for deg, men nå skal du høre hva han sier i sitt ord: Herren er nær hos alle dem som kaller på ham, Herren har ikke forlatt dem som søker ham. Og du hører at Herren kan ikke glemme deg, for han sier også Glemmer vel en kvinne sitt diende barn, ja, om også de glemmer, så glemmer ikke jeg deg, sier Herren. Se i begge mine hender har jeg tegnet deg. Jesus vet alt om deg, det har han jo visst hele tiden, derfor var det jo han kom og tok hele din sak som sin. Han som sier at du skal bie på ham, han har forløst deg ved sitt eget blod, han har gjort opp sitt synderekneskap på Golgata kors og strøket all din skyld fordi den er betalt. Du har rett til å htole på ham. Er ikke dette noe å rekne med nå ved slutten av året? Kan du tenke deg et bedre budskap, og kan du tenke noe bedre å stole på enn ham som sier deg alt dette? I sannhet lyder det til deg: Bi på Herren, vær ved godt mot, la ditt hjerte være strekt, ja, bi på Herren.

Og du som ikke er en kristen og hører på dette kanskje mer eller mindre tilfeldig, å tenk om du bare ville ta det til deg. Du har den samme retten til å ta din tilflukt til Jesus du, som vi har som har tatt vår tilflukt til ham. Du skal få lov å sette din lit til Ham, og så står det det at den som setter sin lit til Ham skal ikke til til skamme. Amen.

Avskrift etter lydband fra Norea Radio, med løyve fra Andersen og Norea, ved A. L.

Bladet Lov og Evangelium

Bladet blir sendt gratis til alle som sender eksp. namn og adr. Bladet blir halde oppe av frivillige gâver.

Eksp. : M. Skumsnes, Horneland, 5400 Stord. Postgiro : 42887, Stord.

Alt som har med bladet sin eksp. blir sendt dit, som tinging, oppseining, adresseforandring og gâver til bladet.

Red. Amund Lid, tlf. 75 Norheimsund og post 5600 Norheimsund.

Norsk Luthersk Lekmannsmisjon :

Form.: Leif Øygarden, 3766 Sannidal
Tlf. Kragerø (035) 83117

Kass. : Sverre Bøhn, 5601 Norheim-
sund. Postgiro: 68213. Bankgiro :
Vikøy Sparebank 3530.07.09492

Mefiboset

Av Josef J. Nilsen

I andre Samuelsboka finn me namnet Mefiboset mange stader. Tenkjer me på at personane i Bibelen har symbolsk tyding eller verdi for oss, då har Mefiboset og det som hende han, ein ândeleg rikdom å gi oss.

Mefiboset var son til Jonatan, og lam i begge føtene (2. Sam.4, 4) Dette minner oss om vår vandring, og den synda si lamheit som hindrar våre eigne føter å gå mot himmelen. Mefiboset fann nåde hjå kongen - David. Les heile kap. i 2. Sam. 9.

Då David tok seg av han, seier han så audmjukt : Kvifor bryr du deg om ein hund som meg?

Ja, korleis kunne kongenes konge bry seg om ein slik som meg? At eg og fekk eta ved hans bord, på same måte som denne lame mannen. Han skulle all si tid få vera

ved kongebordet, med dei feite og margfulle rettane. Ikkje først og fremst for lekamen, men for vår sjel. Har du funne din plass ved kongens bord?

Men så laut kongen ut i striden, og kom heim att med siger (2. Sam. 19, 24-30). Mefiboset kunne ikkje vera med i striden, for han var jo lam. Kvifor vart du ikkje med meg, Mefiboset, spør kongen. Eit slikt spørsmål stiller kongen også til oss. I den store striden sveik me alle den store Herre og Konge, Jesus. Du veit eg er lam. Jau, han visste det nok, men likevel spør han, og det same gjer Jesus. Han veit nok korleis me er, men likevel spør han kvifor me ikkje er med han i striden for å vinna andre for Jesus. Du veit eg er lam, Herre. Dette vil han at me skal vedgå, og erkjenne at me er udugelege i oss sjølve til strid og kamp.

Guds ord seier at Herren skal strida for oss, som David stridde for Mefiboset. Høyr kva Mefiboset seier i kap. 19, vers 28 : «For heile mi ætt hadde ikkje anna å venta av deg enn døden, og likevel etla du meg eit rom millom dei som et ved ditt bord, kva har eg så meir å krevja eller klaga til kongen for?» For eit herleg vitnemål !

Her er også min og din stilling. Me har ikkje anna å venta enn evig død, men likevel får me kvar dag av nåde eta himmelbrødet som gjev verda liv. Det står jo at Jesus kvar dag åt saman med syndarar, med meg og deg som er så ândeleg lame. Noken av oss har gjerne eit handikap som hindrar oss i vår teneste for kongen. Vi ville så gjerne vore meir aktivt med, men finn inga kraft til det. Å, du Mefiboset, eg ser min stilling i deg. I himmelen vil eg takka deg for ditt vitnemål.

Det siste me les om Mefiboset er hjå Samuel i kap. 21, vers 7 : «*Kongen sparde Mefiboset*». Disse tre orda seier oss mykje om Guds kjærleik til oss. Sin eigen Son sparde han ikkje, men oss som var lame og udugelege, me som lik denne mannen kom frå ei

Frelsen er kommet til alle mennesker alle steder

Av Peter Krey

Som kristen bekjenner jeg og tror at Jesus Kristus er min profet og prest innfor Gud, fordi han har forløst meg «fortapte og fordømte menneske ifra alle synder, og fra døden og djevelens makt.» Dette er en meget djerv bekjennelse å komme med for en synder, for hva er det en fortapt og fordømt synder sier med disse ord? Ingenting mindre enn dette: Jeg er av fødsel etter min natur en synder og lovbrøyer uten noen utsikt til frigivelse eller benådning uten gjennom Jesus Kristus, som har elsket meg og gitt seg selv for meg, forat jeg skulle unnsnippe min dom og være hans egen og leve under ham i evig salighet og lykke. Det gjør meg til et velsignet og lykkelig menneske. Men kan jeg være sikker, absolutt sikker på dette? Det er dette spørsmål

slekt som bar på hat og hevntankar mot kongen.

Eg set ved kongens bord som ein benåda syndar, ingen rett hadde eg til å vera der. Han stridde, han vann, han gjekk i striden åleine, og vann meg ein evig siger. Der eg og du ikkje kunne gå, der gjekk Jesus. Der du ingen veg fann, der fann han vegen åleine. Dette at du gjorde alt for meg, er den beste mat ved Jesu bord.

Om eg og du må dragast med denne synda i kjøtet, denne lamheit som hindrar meg frå å halda di lov og tena deg, så er der inga lamheit hjå deg når du strir for oss og tenar oss. Du tenar oss av eit heilt og fullt hjarta, så du sjølv og alt ditt er vårt. Eg skal alltid få sitja ved ditt bord, ved kongens bord, og det same skal alle som er frelst av nåde, ved trua på deg.

vi nå skal vie vår oppmerksomhet.

Sann kristen tro er å tro på Kristus, som vi har fremstilt det ovenfor. En person kan vite og tro mye, men om han ikke tror hva som er sagt ovenfor, er hans tro ikke den kristne tro. Kristen tro er å tillempe på seg selv og tillegne seg hva Kristus, Guds Sønn, har gjort for hele menneskeheten. Forå være en kristen må jeg med Paulus kunne si: «Det liv som jeg nu lever i kjødet, det lever jeg i troen på Guds Sønn, som har elsket meg og gitt seg selv for meg» (Gal. 2, 20), og som Job en gang sa: «Jeg vet at min gjenløser lever, og som den siste skal han stå frø på støvet. Og efterat denne min hud er blitt ødelagt, skal jeg ut fra mitt kjød skue Gud» (Job 19, 25-27). Det er denne visshet, denne overbevisning, denn tro som Gud vil at menneskene skal ha. Jeg må tro at ingen annen enn Kristus kan hjelpe meg og frelse meg. Hvorledes kan jeg være viss om at Kristus elsker meg og har gitt seg selv for meg? Jeg leser i Bibelen at Abraham, David, Peter, Paulus, Maria Magdalena og mange andre ble frelste, men hvor står mitt navn skrevet i Bibelen?

Hør her: Guds ord sier at alle mennesker er gjenløst av Kristus. «Så elsket Gud verden» — hører ikke du til verden? Jesus sier at han er «kommet for å oppsøke og frelse det som var fortapt» — er ikke du fortapt? Guds ord sier at Kristus er en soning for hele verdens synder — innbefatter ikke dette også deg? Vi leser i den Hellige Skrift: «Gud vil at alle mennesker skal bli frelst», han «vil ikke noen synders død», Kristus «gav seg selv til en løsepenge for alle.» På grunn av dette kan og får og skal enhver synder tro at han er gjenløst av Kristus. Det er Guds vilje

at han skal tro det — det lærer hans ord. Å lære og tro annerledes, er å sette på spill den kristne troen og gjøre det umulig for en synder å komme til troen.

Det er med sorg i hjertet vi må si, at det er ikke alltid man i kristenheten holder fast ved Skriftens lære. Det finnes de som har lært, og det finnes fremdeles de som lærer, at Kristus i selve verket ikke har gjenløst alle mennesker, uten et utvalgt antall mennesker. Resten er håpløst fordømt, De har fått dette for seg ved å følge sin egen logikk og sitt eget resonnement. De ser at ikke alle mennesker tror og blir kristne, og så drar de den slutning at ikke alle er blitt gjenløste. For sier de, vi må dømme etter det resultat vi ser. Om Kristus hadde gjenløst alle, skulle derav følge at alle ble friske, for man kan ikke tenke seg at Gud ikke skulle lykkes i sin hensikt.

Dette må være god logikk sett fra et menneskelig synspunkt, men fra Guds synspunkt, som er åpenbart i Skriften, er den en feilaktig slutning, ettersom den motsier Skriftens klare og tydelige ord, som er Guds ord, at Kristus har gjenløst alle mennesker, også dem som forkaster ham (2. Pet. 2, 1). Det er også dårlig psykologi, ettersom en slik lære at bare noen og ikke alle er gjenløste, er til skade for den kristne tro og for å vinne Guds fulle frelse. Den hindrer hjerte og sinn fra å tro! Hvorledes da? Om det ikke var sant at alle mennesker er gjenløst av Kristus, ville enhver synder umiddelbart spørre om han hørte til den utvalgte gruppe, som er gjenløst, eller til den gruppe som kommer til å bli fordømt, med den følge at det ville skapes tvil i mitt hjerte istedenfor tro. Jeg kan bare eie tro og visshet når jeg er overbevist om at alle, hele verden, er gjenløst av Kristus, at til hele verden hører jeg, uavhengig av hvem jeg er eller hva jeg er. Gud vet om dette psykologiske faktum, derfor gjenløste han alle mennesker, for at noen skulle kunne bli frelst ved tro. Det eneste alternativet måtte være en direkte

åpenbarelse fra himmelen som ropte ut mitt navn, men de har Gud ikke elovet. I stedet viser han meg til sitt åpenbarte ord.

Det finnes andre i kristenheten som tror og lærer at selv om Kristus har gjenløst alle mennesker, beror i det minste for en del vår frelse på vårt svar på Guds fullbrakte frelse i Kristus. Vi blir frelst ved tro og gode gjerninger. Og det er visseleg sant at gode gjerninger har sin plass som troens frukter. De følger på, kommer av tro på vår fullførte og fullkomne gjenløsning gjennom Guds Sønn. Å lære annerledes, å lære at vi må gjøre gode gjerninger for å fullføre og fullkommengjøre vår gjenløsning fra synden, det er å stenge veien til tro og fortrøstning på den fulle gjenløsning gjennom vår gjenløser, for om mine gjerninger behøves blir jeg delvis min egen gjenløser. Og da ville troens faste grunn bygges ut med tvilens løse sand, for jeg kunne aldri bli helt viss om at jeg hadde gjort min del. Uten denne faste og sikre grunn at Jesus har gjort alt som behøves til min frelse, ville ingen kunne komme til troen. Man ville alltid forbli i uvisse. Her viser Gud seg atter som den største psykologen. Troen, den fulle visshet om det man håper, overbevisningen om ting som ikke sees, kan ikke skapes hos menneskene og forbli på noen annen grunn enn en fullført, full og fri frelse uten noen som helst gjerning eller fortjeneste fra vår side.

Gud har av sin barmhjertighet Til nåd oss arme taget Og all vår urettferdighet Med Kristi blod borttaget. All vår fortjeneste er utelukt, Vår sjel, av syndens byrde trykt, Til nåden måtte falle.

Kristus har løst oss fra våre fienders makt og velde.

Vi har bekjent at Kristus har forløst oss fra all synd, fra synden og djevelens makt. Men når, og hvorledes? Vi kristne synder fremdeles, og vi iblir syke og dør som andre mennesker. Hvorledes kan vi da si at Kristus

har forløst oss fra dette. Vi er forløste, men den fulle utnyttelsen av vår frihet fra alt ondt, ligger ennå i fremtiden. Vi har forvissningen om vår fulle forløsning, som vi allerede nå har i håpet. «Vi sukker med oss selv, idet vi stunder etter vårt barnekår, vårt legemes forløsning. For i håpet er vi frelste» (Rom. 8, 23-24). «For i troen venter vi i Ånden på det som rettferdigheten gir oss håp om» (Galat. 5, 5).

Den fulle forvissningen om vår frelse og gjeløsning får vi ikke oppleve før enn vår syndige natur er forgangen og vi oppstår fornyet av graven. «Jeg skal i rettferdighet skue ditt åsyn, jeg skal, når jeg våkner, mettes ved din skikkelse (Salme 17, 15).

Mens vi ennå finnes i dette livet, lever vi i den forvissning at de synder vi daglig gjør av svakhet ikke fordømmer oss, for Kristus har forsonet dem og de tilregnes oss ikke. «Så er det da ingen fordømmelse for dem, som er i Kristus Jesus (Rom. 8, 1). «Jesu Kristi, Hans Sønnns blod renser oss fra all synd» (1. Johs. 1, 7). Verbet renser betyr en fortløpende handling. Vi troende renses stadig på nytt fra all synd, så lenge vi ikke synder bevisst og faller fra Gud eller fornektor vår kristne tro. Bevisstheten om at vi stadig på nytt får forlatelse, og vi tror og holder oss til Kristus, frir oss fra frykten for straff som synden holder oss fanget i. I kraft av denne tro kan vi stå imot og overvinne syndene som angriper oss og stiller våre lemmer i rettferdighetens tjeneste (Rom. 6, 22).

Men hvorledes har det seg at vi bekjenner at Kristus har forløst, frikjøpt oss fra døden? Dør ikke vi kristne som andre mennesker? Hvorledes kan vi da si at Kristus har forløst oss fra døden? Svaret er: En kristens død er ikke syndens lønn. Den er ikke en Guds dom til fordømmelse, slik som den er for de ugudelige (Johs. 5, 24). En kristen som i troen har grepet om Kristi død som forsoning for sine synder, går gjennom døden til livet.

Hans død er en befrielse fra det onde, fra all synd, all elendighet, all forferdelse og sorger i denne verden og i dette livet. Døden er den siste utfrielse for en kristen fra forgjengeligheits lenker og tilbøyeligheten til det onde som plager ham i dette livet. For en troende kristen er døden ikke lenger den verste frykt som fører til den evige fordømmelses fengsel, men den åpner porten til himmelen og paradiset, uskyldigheten og salighetens bygning, der Gud selv bor. «I dag skal du vere med meg i paradiset» (Luk. 23, 43). «Jeg hørte en røst fra himmelen som sa: Skriv, salige er de døde, som dør i Herren herefter! Ja, sier Ånden, de skal hvile fra sitt arbeid, for deres gjerninger følger med dem (Åpenb. 14, 13).

Men mennesker dør ikke bare legemlig. De er døde allerede når de fødes, åndelig døde. De fødes levende, når det gjelder å synde, men er døde for alt som er godt og velbehagelig for Gud. Det finnes ikke et spor av tro og kjærlighet til Gud hos noe menneske etter naturen. Alle er fullkomment fremmede for Gud. De hater Gud (Rom. 8, 7). Så snart vi kommer til troen på Kristus, er vi levende åndelig levende, for fra det øyeblikk begynner vi å frykte og elske og fortrøste oss til Gud som vår velsignede skaper og gjeløser. Vi begynner å hate det onde og gjøre det gode. Og dette er det åndelige livet med Gud, det evige livet (Johs. 17, 3, 11 og 25-26, Efes. 2, 5-7).

Til slutt bekjenner vi, at Kristus har gjeløst oss fra djevelens vold. Dette er sluttstøten vår gjeløsning. Om Satan fremdeles hadde makt og et visst herrevelde over oss, ville vår gjeløsning være uviss. Men vi vet at «dertil er Guds Sønn åpenbaret at han skal gjøre ende på djevelens gjerninger (1. Johs. 3, 8). I sin død på korset triumferte Kristus over og avpepnet den onde åndeversdens fyrster og herredømme, og lot dem bli tilskamme overfor alle, ved å utviske den håndskrift som vitnet imot oss og gav dem makt over oss,

Innlegg i kirkedebatten

KRISTENLIVETS HOVEDSAK

Av Rosenius

«Alt som ikke er av tro, er synd» (Rom. 14, 23).

Mangt og meget kunne nevnes som viktige ting i en kristens liv: kjærlighet, ydmykhet, oppriktighet, gode gjerninger o.s.v. Men ett er dog *hertat og livet i det nye menneske* — ømfintlig som øyet for den minste berøring — *nemlig det indre gode forhold til Gud*, som en sann tro og en god samvittighet er betingelse for.

To ting kommer inn under dette:

Først at man ved evangeliet og Guds nåde i Kristus er frigjort fra den lovens ånd, som fører til trelldom, har fått visshet om syndenes forlatelse og nå — i kraft av Anden som gir barnekår — lever i et fortrolig samfunn med Gud.

Derneft, at man har visshet om at det liv man lever og de gjerninger man gjør, er til Guds behag.

De feil jeg gjør av svakhet, hører med til de synder jeg daglig inneslutter i bønner: Folat oss vår skyld! Og tror at jeg eier en

nemlig loven med dens forbannelse (Kol. 2, 14-16). Dette gjelder for alle mennesker. De som ikke tror, avviser å ta imot Kristi seier og forblir i den ondes makt og under hans herredømme (Efes. 2, 2 og 2. Kor. 4, 4). Men om de troende og kristne sier Bibelen: «Han har utfriet oss fra mørkets makt og satt oss over i sin elskede Sønns rike» (Kol. 1, 13). De kristne som tror på Kristus som sin personlige frelser er ikke lenger slaver i mørkets rike, men medborgere i himmelriket, der det er fred og glede i den Hellige Ånd nå og for alltid (Rom. 14, 17 og Efes. 2, 19).

Fra En bok om Kristus, av Peter Krey, oversatt fra svensk ved A. L.

daglig og evig forlatelse for. Men alt hva jeg med vilje og fortsett gjør, må være i overensstemmelse med Guds ord og Guds vilje. Ellers kan det ikke forenes med troen og en god samvittighet.

Bevisstheten om dette er egentlig den tro som Paulus taler om i Romerbr. 14. kap. hvor han slutter med å si: *Alt som ikke er av tro, er synd.*

Her ser vi hvorledes det første bud er kil-den til og betingelsen for oppfyllelsen av alle de andre budene. At Gud er hertats Gud — at hertat over alle andre ting frykter og elsker Gud og setter sin lit til ham — det er hovedsaken i alt sant kristenliv.

Nest etter den store hovedartikkel om vår rettferdiggjørelse ved tro, er dette om hvorledes kristenlivet rett bør leves, det viktigste lærepunkt vi har i vår kristne tro. Derfor har også djevelen til alle tider satt inn som på intet annet område, for å fordreie og forvanske nettopp disse to lærepunkter.

Om noen vil vite hvorledes en med sikkerhet kan vite hvorledes et rett, Gud velbehagelig liv bør være, da bør han gi nøye akt på hva Gud selv har sagt oss om det. Det har Herren vår Gud tydelig og klart sagt oss ved at han blant alle sine bud setter dette som det første: «Jeg er Herren, din Gud, som førte deg ut av Egypten, ut fra trellehuset. Du må ikke ha andre Guder enn meg» (2. Moseb. 20, 2-3). Dette er det første, det største og viktigste: At Gud som har forløst oss fra trelldommen, suverent får være vårt hertes Gud.

Luther har uttalt følgende om dette ord: Til dette første bud hører egentlig både, at vi frykter, elsker, tror på og setter vår lit til Gud. Men liksom den der unnlater å holde dette bud, selv om han holdt alle de andre, intet, absolutt intet har gjort av verdi, således

har heller ikke den som flyr det onde og gjør gode gjerninger i massevis, utrettet noe som helst, hvis han ikke lever i troen på Gud. For liksom det første bud er alle andre buds mål, regel, rettesnort og kraft, således er troen, som dette bud krever, livet og kraften i all annen gjerning. Derfor er ingen gjerning god, hvis den ikke er virket av troen og gjennomsyret av den.

Men troens kraft ligger i, at vi med fullkommen visshet vet at vi er Gud til behag. Ved at Gud er nådig med hensyn til det gode vi gjør, og tilgir med hensyn til det onde. For hva er en tro som mangler en slik overbevisning, verd?

De som nekter at en slik tro er nødvendig i og under hver eneste gjerning, blir årsak til stor skade med sin lære. De mener at ettersom vi ikke bestandig ber, leser, besøker de syke og hjelper de svake, ja, i det hele taget ikke gjør noe bestandig og uten avbrytelse, så er også troen underlagt den samme skriften, snart i virksomhet, snart i hvile. De forstår ikke at under all skriften av gjerningene, forblir alltid troen den samme. Derfor er alle gjerninger som er gjort i tro like. Hvor der på forhånd gjøres forskjell på gjerninger, der mangler troen. Thi for den som tror, er der ingen forskjell anten han spiser eller faster, hviler eller arbeider, ber eller er opptatt av å tjene sin neste. Han vet at han i alt tjener Gud og behager ham. aten gjerningen er stor eller liten, storslått eller ringe. Hverken utvelger han seg en gjerning eller vraker en annen, men gjør som Samuel sa til Saul, «hva der faller for». Men der hvor troen ikke er, der har man det forferdelig travelt med å velge og vrake, idet man i sin dårskap tror at en gjerning behager Gud mere enn en annen. Ingen behager Gud fordi om man gjør godt. Man gjør godt fordi man behager Gud. Således er bevisstheten om å behage Gud årsaken til de gode gjerninger vi gjør. Det er ikke gjerningene som er årsaken til bevisstheten om at vi behager Gud.

Derfor kan vi alltid holde fast, at det første bud er utgangspunktet og forutsetningen for alle de andre bud, og at troen er utgangspunkt og forutsetning for all annen gjerning.» Så langt Luther.

Den som nå for alvor vil stå seg godt med Gud, vandre på hans veier og føre et rett kristelig liv, må prøve seg selv etter dette bud. Det hykleri som kommer for dagen på dette punkt, er forferdelig. Man vil nok leve et kristelig liv, men bekymrer seg overhodet ikke om det som er betingelsen for og hovedsaken for det, nemlig vissheten om Guds nåde og vennskap. La oss ikke friste Gud! Hva hjelper det deg at du sliter med guds frykt og kristendom, når Herren til slutt må forkaste det hele som synd og hykleri. For alt som ikke er av tro, det er synd.

Men også oppriktige kristne må her være på vakt, at de ikke skal misse den barnekårets ånd som forvisser dem om at de eier Guds vennskap og er ham til behag, såvell rent personlig som med hensyn til deres daglige liv. «Vokt ditt hjerte fremfor alt annet, for livet går ut fra det.»

Denne tillitsfulle visshet om å eie Guds velbehag, er imidlertid en meget ømfintlig ting. Der finnes intet, sier Luther, hverken i himmelen eller på jorden, som er mer ømfintlig og som toler mindre, enn en øm samvittighet. Man sier at øyet er ømfintlig, men samvittigheten er dog langt mer fintmerkende og ømtålig.

Det behøver ikke å være store og grove synder, som skal til for å rokke den barnslige tillit til Gud. Ofte kan det bare være et tankeløst ord, en forsømmelse, forbigående likegyldighet o.l., som skaper uro i hjertet og vekker tvil om Guds velbehag. Og det merkelige er, at det ofte er de små og ubetydelige ting som er årsak til denne tvil, enn mer direkte og åpenbare synder. Saken er vel den at ting som avgjort er synd, og som man bevisst står i kampstilling til, kan man lettere tro forlatelse for. Verre blir det når det gjelder

ting man ikke med sikkerhet vet om det er synd eller ikke, og derfor ikke kjemper mot i samme grad. Man kommer derfor til å frykte for noe som er verre enn alle synder, nemlig *falskhet i ånden*. Og så mye vet man jo at all evangelisk tale om nåde kan ikke gjøre en hykler salig. La være at nåden er stor, og at den ikke grunner seg på vår gudsfrykt, ja, enn ikke på vår tro, men på Kristus - man vet jo så vel at det heter: «Du har ikke lut eller del i dette ord, for ditt hjerte er ikke oppriktig overfor Gud.» Dette må fylle enhver våken og oppriktig kristen med frykt. For de største og groveste synder vil han kunne tro syndernes forlatelse, men her er tale om noe langt verre, nemlig falskhet i ånden.

Vi understreker ennu en gang: Den egentlige årsak til at troen og tilliten rokkes, ligger nettopp i slike ting som der er *delte meninger om*, og som man derfor ikke kan ta et avgjort standpunkt til. Man kjemper ikke imot det som mot en synd, men på den annen side heller ikke er helt overbevist om dets uskyldighet. Det ligger der og gnager, som et sandkorn i øye, og uroer den ømfintlige samvittighet så lenge at trellekårets ånd blir den rådende der inne.

Men aldri uroes troen så sterkt, som når det er tvil om *kirkelige og åndelige spørsmål* samvittighetens anfektes av. Ting som *tilsynelatende spiller så stor rolle, at det standpunkt vi tar til dem er avgjørende for vårt forhold til Kristus, for eller imot ham*. Når så djevelen anfekter oss like mye hvor vi enn stiller oss, en fremgangsmåte han ofte benytter seg av, når vi ikke er fullt forvisset i vårt sinn, — da kommer den stakkars ømfintlige samvittigheten først for alvor i ilden.

Vi er hermed inne på et emne vi i det følgende har tenkt å gå nærmere inn på, nemlig *viktigheten av en forstandig og forsiktig omgang med ting som av andre oppfattes og bedømmes forskjellig*. Viktigheten av for det første å være «fullt forvisset i sitt eget sinn», og for det andre å ta hensyn til svakere brød-

res skrøpelige samvittighet.

Vi går ut fra at de første vers i Romerbrevets 14. kap. - et avsnitt, som *også med tanke på vår tids serlige forhold* vil finnes å være et ord i rette tid.

Følgende avsnitt lyder slik: «Ta eder av dem som er svak i troen, uten å sette eder til dom over tankene hans! Den ene har tro til å ete alt, men den som er svak, eter bare urter. Den som eter, ringeakte ikke den som ikke eter, og den som ikke eter, dømme ikke den som eter! for Gud har jo tatt seg av ham. Hvem er du som dømmer en fremmed svenn? Han står eller faller for sin egen Herre, dog han skal bli stående, for Herren er mektig til å holde ham oppe. Den ene akter en dag fremfor en annen, den andre akter alle dager like, enhver være fullt sikker i sitt eget sinn! Den som akter på dagen, gjør det for Herren, og den som ikke akter på dagen, gjør det for Herren. Og den som etter gjør det for Herren og takker Gud.»

Mange vil sikkert si at dette avsnittet av Guds ord ikke har noe særlig å si oss. Men vi skal snart se at det motsette er tilfellet.

Apostelen antyder her, at det mellom de troende finnes noen som er skrøpelige, og andre som er sterke i troen. En ganske naturlig årsak til dette, er forskjell i alder — som kristne betraktet - og forskjell i vilkår for tilværelsen av åndelig kunnskap. Men man må ikke blande de «skrøpelige i troen» sammen med dem som slett ikke er kommet til troen, men som søker å bli rettferdiggjort av sine gjerninger. Om de skrøpelige sier Paulus, at de vel holdt den levitiske lov, men de gjorde det for Herren og ikke for å oppnå rettferdighet ved det. I Galaterbrevet taler han derimot til slike som tok i akt de samme lovbestemmelser, men gjorde det for derved å oppnå rettferdighet. Til dem sier han: «Kristus vil ikke gagne dere noe. I er kommet bort fra Kristus, når I vil rettferdiggjøres ved loven.»

De sterke og svake i troen har det til felles, at de er oppmerksomme på faren ved

den falske egenrettfærdigheten og at de stunder etter å finnes i Kristus — i Kristus alene. Men på den samme tid er der forskjellige grader i det lys de har over evangeliet, og den virkning dette har på deres hjerter — «alt etter det mål av tro, som Gud har tildelt enhver» (Rom. 12, 3). Det er således ikke bare forskjell i åndelig alder og utvikling som spiller inn, men også det kall, den bestemte oppgave, hver enkelt av dem har fått. Som lemmer på legemet har hver enkelt av dem av Gud fått tildelt det mål av tro, som hver enkelt har behov for. Noen, sier Paulus, har Gud gitt oss som apostler, andre som profeter, andre som evangelister, andre som hyrder og lærere (Efes. 4, 11). Er alle apostler? Er alle profeter? er alle lærere? Kan alle gjøre undergjerninger? (1. Kor. 12, 29). Til hver enkelt kall trengs en ganske bestemt nådegave. Derfor har den ene særlig fått iys over et, en annen noe annet. Hvilken forskjell er det ikke på Johannes og Paulus sine brev, men troen er den samme hos dem begge! Og hvor forskjellig fra dem er ikke Jakob, skjønt også han har den samme tro. Enn større er forskjellen når en tenker på visse profeter! Og dog var den frelsende tro i deres hjerter den samme. Drevet av Hellig Ånden, bar de frem det budskap de fikk av Gud. Denne forskjell og denne likhet vil alltid være å finne innenfor Guds menighet på jord.

Dog er det også en gradsforskjell mellom de sterke og skrupelige, som vi ser av teksten, hva selve troen og samvittigheten angår. De har ikke like klart syn på den frihet evangeliet gir. Paulus — og med ham de sterke i troen — hadde forstått at når Kristus var kommet, han som var lovens opphør, så var loven, som kun var en skygge av det som skulle komme, ikke lenger nødvendig. De skrupelige i troen hadde vel også i Kristus sin rettfærdighet, frelse og liv, men på den andre siden kunne de ikke forstå at den lov

som Gud selv hadde gitt, ikke skulle holdes. Det gamle lovbundne vesen preget ennå deres samvittighet, og deres blikk manglet ennå atskillig i klarhet.

Nå sier imidlertid Paulus: «Den som er skrupelig i troen, skal I ta eder av uten å sette eder til doms over hans meninger». Visst er de på en måte uforstandige, de skrupelige i troen. Der er noe sykkelig over deres kristendom. Men nettopp derfor bør de sterke og mere forstandige ta seg av dem — på samme måte som i et hjem, der et sykt og svakt barn blir gjenstand for særlig omsorg og pleie.

«Sett eder ikke til doms over hans meninger», sier apostelen. Hva han sikter til, det ser vi av de eksempler han tar frem. En er i troen overbevist om at han kan spise hva som helst, men den skrupelige spiser kun grønnsaker. En regner den ene dag for bedre enn den andre, andre regner alle dager like.

Hva er det han taler om? vil straks noen tenke. Ubetydelige småting som å spise eller ikke spise, å foretrekke en dag fremfor andre, eller holde alle for like. Lærer vi imidlertid de forhold der siktes til å kjennne, vil vi snart finne at det var et overordentlig betydningsfullt spørsmål. Hvor vidtrekkende følger det kunne få, får vi en anelse om når Paulus sier i vers 15: «*Før ikke ved din mat den i fortapelse som Kristus er død for*», og i vers 23: «*Men den som tviler - dersom han eter, så er han dømt.*»

Saken er den, at egentlig dreier det seg om intet mindre enn å gjøre Guds vilje, lyde hans ord og bud, eller også med vitende og vilje handle imot dem. Det var dette som gav samvittighetens forhold til disse i seg selv så ubetydelige gjerninger en slik betydning at liv og salighet ble avhengig av dem. Det er på grunn av det Gud har sagt, at de mest ubetydelige ting kan få en slik overordentlig stor betydning. Hvor skjebnesvangert ble det ikke i Paradis å spise av et bestemt

tre sin frukt, alene fordi Gud hadde sagt : «Av det må du ikke spise». Hvilken betydning har ikke det dåpens vann som Jesus sier om : «Ingen kan komme inn i Guds rike, viss han ikke blir født av vann og Ånd.» Dette er grunnen til at de ting som Paulus taler om her, kunne få så uoverskuelige følger, ja, bestemmende for et menneskes evige skjebne. Det var nemlig ting som Gud hadde gitt forskrifter om i sin lov. Det dreiet seg derfor ikke bare om de enkelte handlinger, som det å spise kjøtt eller å helligholde visse dager, men det dreiet seg om å holde loven, den lov hvori bestemmelsene herom var gitt.

Med hensyn til det å spise kjøtt, spilte også en annen ting inn. Det kjøtt som i mange tilfeller ble solgt på torget, stammet ofte fra dyr som var ofret til avgudene. Når da det å spise og drikke hørte med til ritualer for en ofring, så meldte straks det spørsmålet seg hos de mer skrupelige kristne : Når vi nå spiser av det kjøtt som er ofret til avgudene, deltar vi da ikke i avgudsdyrkelsen? Det er det problemet Paulus tar opp til behandling i 1. Korinterbrevet, kap. 8 og 10.

Når Paulus i Rom. 14, 2 sier : «En er i troen overbevist om at han kan spise hva som helst, men den skrupelige spiser kun grønnsaker», så er meningen den : En er i troen så opplyst at han forstår at seremonialloven galdt kun i tiden til Kristus kom, og er opphevet i og med ham. En annen som derimot ikke finner tilstrekkelig grunnlag i Skriften for et slikt syn og fra barndommen er vant til å betrakte loven som hellig og ukrenkelig, er ennå i sin samvittighet bundet til dens forskrifter på samme måte som vi er bundet til morallovens ti bud.

Vi tror våre synders forlatelse i Kristus, men har derfor ikke lov å tale foraktelig om Guds bud. Synder vi av svakhet, så har vi en talsmann hos Faderen. Men med vidende og vilje å gjøre noe som strider imot Guds bud, kan ikke forenes med en god samvittighet. Således er det også med disse skrupel-

lige kristne. De var troende, men likevel bundne til loven. Når de leste Guds ord, kunne de ikke få den samme mening ut av det, som de sterke og mere opplyste fikk.

Mange forskjellige forhold er medvirkende til at ikke alle kristne oppfatter Skriften på samme måte, og derfor med visse bestemte spørsmål ser ulikt på det.

Følelsene spiller inn, gammel vane og inn-grodd forestillinger likeså. Da Jesus overfor disiplene forutsa at han skulle overgis til hedningene, lide og dø, tilføyer evangelisten : «Men de forsto ikke noe, det var skjult for dem, og de forsto ikke det som ble sagt»

Hva var grunnen til det? Jesu ord var jo tydelige nok. Hvorfor kunne de da ikke forstå dem? Ene og alene fordi deres tanker gikk i en helt annen retning. De hadde levt seg inn i den tanken at Jesus gjennom en stadig voksende anseelse og makt skulle nå frem til å bli Israels gjeløser. Når han nå talte om lidelse og død, kunne de ikke forstå det på annen måte enn at det måtte ligge noe annet bak hans ord. Således kan en forutfattet mening være årsak til at man ikke forstår Guds ord.

På samme måte er det med de svake i troen, som Paulus taler om her. Den lov som de sterke satte seg utover, den hadde hele deres liv vært med hellig. Hvordan skulle de nu kunne gå hen og bryte hans bud? Og så ser vi hvorledes de troende, ennå de var «et hjerte og en sjel» i Kristus, allikevel ut fra Guds ord kom til så forskjellig resultat med hensyn til et så viktig spørsmål : Er vi, som tror på Kristus, forpliktet overfor seremonialloven eller ikke?

Av dette burde vi en gang for alle lære, at også mellom troende kristne kan det oppstå motstridende meninger, selv om enhver for seg grunner sin tro på Guds ord. Her ser vi årsaken til de mange forskjellige kirkesamfunn, som finnes innenfor den evangeliske kristenhet, og de forskjellige oppfatninger om for-

skjellige punkter av den kristne lære, som gjøres gjeldende innenfor disse. Dog er der — og det skal vi merke oss — et spørsmål, som alle er enige i. Det er selve hovedspørsmålet — spørsmålet om *hvorledes vi blir frelst*. På dette punkt fører Skriften — Gud skje lov — ikke tvetydig tale. Alle som søker, finner her ett og det samme: «*Vi blir rettferdiggjort uforskyldt av hans nåde ved forløsningen i Kristus Jesus*». Derfor er dette det eneste hvor i der finnes frelse, det eneste som gjør oss til kristne.

Et annet punkt er like klart og utvetydig fremstilt i Skriften: Vi bør over alle ting frykte og elske Gud og lyde hans bud. Dette er også alle kristne enige om. Men når der siden i praksis blir spørsmål om enkeltheter, da oppstår der forskjellige meninger.

«*Enhver skal bare være fullt forvisset i sitt eget sinn*», sier Paulus. Det vil si: Ingen kristen må gjøre noe han ikke er fullt forvisset om er rett og Gud til behag. Og så stor betydning tillegger apostelen dette, at han i vers 23 sier: «*Den som har betenkeligheter når han spiser, han er domfelt, fordi han ikke gjorde det av tro. Alt det som ikke kommer av tro, er synd.*»

Det betyr åpenbart mindre om gjerningen i seg selv er mer riktig, enn det motsatte ville være, eller ikke. Det ser vi av apostelens merkelige uttalelse i v. 6: «*De, som legger vekt på bestemte dager, gjør det for Herren. Og den som spiser, gjør det for Herren, for han sier Gud takk. Og den som ikke spiser, gjør det for Herren, og sier Gud takk.*»

Vi har her å gjøre med mennesker, som i alt hva de gjør, gjør det for Gud, d.v.s. ut fra en indre overbevisning om at de handler etter Guds vilje. Dette er hovedsaken, og burde respekteres av alle. At du i kjærlighet forsøker å veilede dem til et klarere syn, det er godt. Men vakt deg for å ringeakte og fordømme dem. Dette er det andre apostelen advarer imot: «*Den som spiser, må ikke se ned på dem som ikke spiser, og den som ikke*

spiser, må ikke sette seg til doms over den som spiser.»

Det er denne gjensidige ringeakt og lyst til å dømme som gjør så stor skade, når der mellom mennesker oppstår forskjellige meninger på et eller annet punkt. Også hos de kristne ligger fristelsen nær til å dømme. Mange har vanskelig for å forstå, at den som ikke får samme mening som dem selv ut av Guds ord, kan være en like god og opriktig kristen for det.

De kristne på Paulus sin tid stod således delt i et så viktig spørsmål som dette, om de ennå var forpliktet til å holde den levitiske lov, den jødiske gudstjenestes ytre iaktagelser, eller om de kristne var løst fra den. Et spørsmål, som i den grad ble et samvittighetsspørsmål for dem, *at liv og salighet avhang av det*. Og det til tross for at begge parter gudsforhold var så alvorlig og oppriktig, at alt de gjorde, det gjorde de for Herren.

Dette forstår du ikke — og du spør: Hvordan kan det være mulig, å vise troskap mot ordet, og allikevel dra så forskjellige slutninger av det?

Som tidligere nevnt spiller følelser og forutfattede meninger i høy grad inn. Den som ennå holder den levitiske lov, gjør det for Herren. Han finner i Guds ord at Gud selv har gitt denne lov. Derimot finner han ikke noe bestemt om at den skulle være opphevet. Og så tenker han: Kan den samme gjerning som nyss var synd; nå være ganske uskyldig? Skal vi nå ringeakte det, som vi fra barndommen av har holdt for hellig? Og så holder han loven for Herren.

Den som ikke lenger holder lovens bestemmelser — også han gjør det for Herren. Han forstår at det alt sammen kun er «en skygge av det som skulle komme», og at nå da saken selv er kommet ved Kristus, har «skyggen» ikke lenger noen forpliktende kraft. Og han drar da den slutning at det ville være stor synd om han ikke i ord og gjerning gav

uttrykk for sin overbevisning. Derfor spiser han - og gjør det for Herren.

Vi ser altså her, hvorledes begge parter var tro imot Ordet, og allikevel kom til forskjellig resultat, når det galdt spørsmål som disse. Forskjellen var avgjørende av de forestillinger som i forveien stod mest levende for deres bevissthet.

I lyset av dette, får mye av det som er oppe i tiden sin forklaring. Hvor mange forskjellige meninger oppstår ikke iblant de kristne nu for tiden. *Det mest brennende spørsmål nå for tiden er dette: Skal man bli stående i kirken, eller skal man gå ut?* Skal vi som kristne - spør mange - la oss tjene med sakramentene i en kirke, hvor der dels gjennom bøker som kirken går god for, og dels gjennom forkynnere som ikke selv er født på nytt, eller ved falsk forkynning, gjøre sine synspunkter gjeldende, som ikke stemmer overens med Guds ord — en kirke som blant sine ledende menn har flere herrer enn hyrder (1. Pet. 5, 3).

For noen er dette mer en nok grunn, *vi går ut, sier de. Nei, sier andre, vi blir stående. Og begge parter grunner sin oppfatning på Guds ord. Nøyaktig det samme som i apostlenes dager. (Og idag som i apostlenes dager og på Rosenius sin tid.)*

Der er dog en forskjell, vil noen mene. De spørsmål Paulus her behandler, de er av en art som har mindre betydning. Her hos oss er det selve læren det dreier seg om.

Vi håper nå at det er blitt klart for alle, som ikke med vilje lukker sine øyne for det, at det dypest sett dreier seg om noe annet enn å spise kjøtt o.s.v. Det som skilte, det var *spørsmålet om hele lovens forpliktende kraft for de kristne, altså virkelig et spørsmål om læren.* Det er lett nok for oss å betrakte det som striden stod om, som noe ganske uvesentlig. Men det var det langt fra på Paulus sin tid. Det var et samvittighetsspørsmål av den aller største betydning.

Merkelig er det forøvrig å se, at det den gang så omstridde spørsmål var like så viktig som spørsmålet om å gå ut av kirken, men det er i virkeligheten et og det samme spørsmål det dreier seg om. I Ap.gj. 21, 20-26 ser vi, at det nettopp var de troendes forhold til den levitiske tempeltjeneste der var tale om — altså et kirkefelleskap med jødene. Den apostoliske menighets eldste i Jerusalem, med Jakob i spissen, sier til Paulus: «Broder, du ser hvor mange tusen jøder som er kommet til troen, og alle er de nidkjære for loven.»

Her tales det altså om de troende i Jerusalem. Og de er alle nidkjære for loven. - Hvilken lov? Det fremgår av uttrykk som: Omskjære barnene, vandre etter våre skikker, rense seg i tempel o.s.v. Rykter nådde Jerusalem, at Paulus på sine reiser ikke bare overfor hedningene tagde med alt som hadde med seremonialloven å gjøre, men også overfor de jøder som bodde blant hedningene oppfordret han dem til å sette seg utover lovens bestemmelser. Dette rykte var imidlertid falskt. Så uviselig anvendte Paulus ikke det lys han hadde fremfor de andre. Tvert imot føyde han seg alltid etter de menneskers forutsetninger, som han ferdedes iblandt. Derfor var han imot omskjærelsen overfor Galaterne, men omskar selv Timoteus i Lystra, av hensyn til de jødene som bodde der. (Ap.gj. 16, 3). «For jødene er jeg blevet en jøde for å kunne vinne jøder — for dem som er uten loven er jeg blitt som om jeg var uten lov, for å kunne vinne dem som er uten lov», sier han selv (1. Kor. 9, 20-21).

Det var dette falske rykte, brødrene i Jerusalem ville gjendrive, da de rådde Paulus til å foreta en renselse og bringe de offer som hørte til, som de andre troende såg på.

Her ser vi hele spørsmålet belyst, som Rom. 14 egentlig handler om: De omvendte og troende jøder som gav akt på de ytre seremonier i loven og den levitiske gudstjeneste. Noe åndelig fellesskap var det langt fra mel-

lom dem og de vantro jøder, som ikke bare fornektet Herren, men også, som Jesus sier, «satte Guds lov ut av kraft for deres overleveringers skyld». Når de troende hadde sin gang i templet, så var det kun en forsmak, *hvormed de hverken styrket de vantro jøder i deres vantro eller selv gikk inn for den falske lære.*

I Rom besto den kristne menighet både av jøder og hedninger. Derfor ble nettopp dette spørsmål så aktuelt der. De anvisninger som Paulus gir dem, de har vi nå nettopp sett på. Måtte vi også som kristne handle etter dem. Hovedsaken i hvert enkelt tilfelle, er at man kun gjør det som vi i vår samvittighet er overbevist om er etter Guds behag, og således gjør det for Herren. For alt som ikke er av tro, er synd.

Ytterligere innskjerper apostelen at vi skal være varsomme når det gjelder de skrupeliges samvittighet. Ikke vekke tvil i deres sinn ved å fremføre våre egne meninger eller ved å sette oss til doms over deres. Og ikke såre dem unødig, som Gud har tatt imot. Vi skal betrakte dem som Guds barn, og behandle deres skrupelige samvittighet som om de var hans øyensten, også om de på et eller annet punkt tar feil. De får vel med tiden et klarere syn.

Dette er sagt om troen og samvittigheten, når det gjelder tvilsspørsmål, der vi bevisst handler ut fra den overbevisning vi har. Vår samvittighet, når det gjelder den synd som henger fast ved oss, hviler på et helt annet grunnlag. Her gjelder det bare om å være *«bestenkede på hjertene og derved renset fra en ond samvittighet» ved Kristi blod.*

På denne måten å leve i glad bevissthet om Guds velbehag, både når det gjelder *våre personer og våre gjerninger* — det er hovedsaken, hjertet og livet i all sann kristendom. «Vokt ditt hjerte fremfor alt annet, for livet går ut fra det.»

Fra C. O. Rosenius Samlede Skrifter, bind IX, oversatt fra dansk ved A.L.

Han du har så kjær

Av Odd Dyrøy

I dag skal vi sjå innom den vesle byen Betania, til heimen der Marta, Maria og Lasarus budde. Betania låg ikkje så langt frå den store og velkjende byen Jerusalem, berre om-lam tre km. Frå den byen skulle alt stort koma, for der var tempelet og derifrå kom of-ringane, skriftene og tenesta for Gud. Slik var det i folket sine augo og dei åndelege leiara-ne, ein stor og god by, ein åndeleg heim og ein stor og god og einig menighet, utan ån-deleg sjukdom og død. Frå denne byen blei det ikkje sendt bod etter Jesus. Siste gongen Jesus var der ropa folket: Bort med han, krossfest han, la oss få Barrabas fri! Barra-bas, det var ein røvar.

Slik var det, endå Jesus var den same mot folket i Jerusalem som andre stader, og hadde det eine målet å få frelsa dei. Han hadde vore der mange gonger, og gjort mange store under, men dei ville ikkje tru på han, og dei kjende han ikkje.

Dei tre i Betania hadde lært Jesus å kjen-na, og når dei var i naud sende dei bod etter Jesus. Slik det var i denne heimen, er det i dei fleste heimar på jorda, og i menighet og veneflokkane, at noken er sjuke og andre i sorg, tvil og mismot, og andre død og borte.

Dei kunne ikkje tenkja anna enn at Jesus kom, gjerne utan å vera bodsendt, og fekk han bod om korleis dei hadde det, kom han snart. Men dei tok feil, og det har mange gjort seinare både i heimen og menigheten. Det er svært å erfare denne håplause stoda, og Je-sus som ikkje kom til tross for at dei sende bod på han og venta på han. Slike tider vil lett anklage mot Gud, mismot og tvil få fritt spelerom i hjarta. Og Lasarus døyr frå dei og blir gravlagd. Og dermed døydde også all tru på at Jesus ville koma dei til hjelp. Det kunne ikkje nytta å venta på han lenger, for

alt håp var forbi ved Lasarus sin død.

Men folket kom og ville trøysta og syrgja saman med dei to som sat att i sorga. Dei sa det slik: «Kunne ikkje han som opna augo til den blinde ha gjort det så at denne mannen ikkje hadde døydd.» Og dei som syrgde tenkte vel: Ingen Jesus å sjå, vi må nok ha teke feil av han, han bryr seg nok ikkje om oss lenger. Og trua og tvilen kjempa sin tunge kamp. Kanskje dei har rett i Jerusalem, at han er ikkje den han gjev seg ut for, han er ikkje den me har trutt og rekna han for. Vi må ha teke feil.

Slik har nok mang ein far og mor fått oppleve det, særlig når det gjeld barna. Dei ser korleis denne verda og verda sin Gud får tak på dei, og synda og døden sine krefter maktar dei ikkje å hindra. Og endå du ropa på han som opna den blinde sine augo både natt og dag, så ser det ut for at han ikkje høyrer og ikkje bryr seg om deg, og dei enda i synda og døden sitt favntak.

Slike tider får anklagaren lett tak og faste, og seier at du har vore for sein til å senda bod på Jesus. Du har vore altfor sjølv-sikker, du har hatt altfor lite naud over stillinga, lagt altfor lite alvor i bønna, du kan ikkje venta anna slik du er og har vore, du kan ikkje venta at Jesus bryr seg om deg.

På same vis kan det også gå for den vesle flokken som Jesus fekk frelsa og vekkja til livet ein dag. Han flytte inn i hjarta, og kom med nytt liv og tru, gjekk ut og inn i «heimen», du møtte han så ofte at ingen tenkte på sjukdom og død. Tvilen og vantrua fekk ikkje tak på hjarta, for Jesus var der så ofte og gav trua næring og fornying. Også her hender det at slike tider kjem som i Betania, det hender ennå i dag. Og me spør. Kvifor, kvifor let han slikt henda?

Du for ei trøyst der er å sjå det som hende i Betania. Det som hadde hendt før, det hende på nytt, Jesus kom då alt håp syntes å vera ute. Han kom med liv til den døde, vekte på nytt trua hjå sine tvilande og syrgjande vener, og batt dei saman i tru og kjær-

leik til Jesus. Han som er verda sin frelsar og verda sitt liv.

Han ankla dei for vantrua deira, det er sant, og det med rette. «Sa eg deg ikkje at dersom du trur, skal du sjå Guds herlegdom» Jesus kom midt i vantrua, tvil og anklage, og det viste seg at tross alt hadde Marta og Maria tillit til Jesus, og dei bøygde seg under hans ord, gjekk han i møte i sin tvil, og fekk sjå hans herlegdom.

Vår naud kan aldri bli så håplaus at Jesus ikkje kan og vil koma. Anten det gjeld ein heim der døden har teke sitt bytte, eller ein veneflokk der åndeleg sjukdom og død har fått makt. Det skal du vita ut frå denne fortellinga om Jesu vener i Betania.

Vi vil alltid vera slike som har alt i orden, og ikkje manglar noko. Å, du Jerusalem som aldri er i naud, aldri er i naud over synda di og lid under sjukdom og død. Du har aldri bruk for Jesus, du sender aldri bod på han i di naud.

Lukkeleg er den vesle flokken i «Betania» som måtte erkjenne både sjukdom og død. Dei fekk oppleve å atter finna plassen under Jesus sine vengjer, og fekk atter sjå Guds herlegdom, atter oppleve Jesus iblant oss.

Vi skal også få oppleve på nytt å høyra Jesu si røyst: Lasarus, kom ut! Kom ut du som er kald og død i dine synder, kom ut til han som er livet! Gud har sendt oss ein som «liv den døde giva kan, og sæl ein syndar gjera». Du kan koma på hans ord, på hans ord som gjekk i døden for deg, og som har gitt deg dobbelt opp for alle dine synder, og som har levt eit reint og rettferdig liv i staden for deg, utan tvil og anklage mot Gud. Med det oppfylte han alle dei krav Gud har sett for menneske i sitt ord og si lov.

Har du fått flytta over frå døden til livet? Har du høyrte hans ord som vekkjer den som er død i synd og overtredelse, og gjev dei livet? Det var det som hende i Betania, og det har hendt mange gonger sidan den dagen. Du førde også frå døden til livet ein syndar som meg. Takk, Herre Jesus!

VELLYKKET SOMMERSKOLE PÅ BAKKETUN

Verdalsøra :

Norsk Luthersk Lekmannsmisjon avviklet i tiden 13.-17. juli sin hovedsommerskole med årsmøte på Bakketun folkehøyskole i Verdal i Nord Trøndelag. Det var ca. 200 faste deltakere på sommerskolen. Et hyggelig innslag var det at det var hele 60 svenske deltakere som fant veien til sommerskolen hvor de fikk god anledning til å bli kjent med «søsken» over landegrensene.

Talere på sommerskolen var: Ole Brandal, Odd Dyrøy, Gudmund Hjorthaug, Godtfred Nygård, Amund Lid og Tore Nilsson. Sommerskoledeltakerne representerte en stor bredde både med hensyn til alder og hvor i landet en kom fra, slik at det ble både en familieleir og en landsleir. Innkvarteringen på Bakketun med gode lokaler, fin servering og hyggelig betjening gjorde sitt til at arrangementet ble svært vellykket. I mellom bibeltimer/møter var det mange som benyttet anledningen til samtale og til å bli bedre kjent, og noen av de yngre satte stor pris på fotballbanen og friarealene rundt skolen. Slik ble fritida også benyttet godt og beriket fellesskapet på disse leirdagene.

Årsmøtet som ble ledet av Leif Øygarden, Sannidal, foregikk i en uformell atmosfære med valg og samtale om arbeidet. Angående NLL sitt ytre misjonsarbeid, så ble det referert til melding fra misjonær Andreas Bø som nå er bosatt i Singapore at han har fått adgang til innreise i Malaysia på kortere turer, men noe varig visum har han enda ikke fått dit.

Årsmøtet vedtok at styret for NLL fikk fullmakt til å støtte økonomisk Wisconsin synodens misjonsarbeid i Sentral Afrika (Zambia

og Malawi) med de penger styret finner å kunne disponere ut i fra NLL sin økonomiske situasjon. På samme måte ble det bestemt at styret kunne støtte det arbeid som det svenske bibelforskningsinstituttet Biblicum driver. (På styremøtet etter årsmøtet ble det vedtatt å sende kr. 10.000 til hver av disse to.)

I meldingene fra forkynnerene ble det bl.a. nevnt at Gud er fortsatt den samme. Likeledes er kallet til å spre evangeliet også det samme. Så er det opp til Gud å gi frukt og vekst og dømme etter resultatene. Det ble videre meldt at en utover i landet kunne registrere at trangten etter å høre Guds Ord og omsorgen for ikke bekjennende kristne var avtakende. Sommerskoledeltakerene ble oppfordret til spesielt å be om å få være våkne kristne og be fram nye medarbeidere i Guds rikes tjeneste.

Bibeltimene fra hele sommerskolen ble tatt opp på lydband og ved å sende inn bestilling til Ole Brandal 4262 Avaldsnes, så kan alle interesserte rimelig få kjøpt band og kassetter fra sommerskolen.

Bladet Lov og Evangelium er nå kommet opp i 2000 abonnenter. Dette er et oppbyggelig blad som er gratis og holdes oppe ved frivillige gaver. På valg til nytt styre på årsmøtet ble disse sittende i det nye styret:

Olav A. Dahl, Tore Harestad, Odmund Gravset, Sigmund Hjorthaug og Leif Øygarden. På styremøtet etter årsmøtet ble det et skifte av formannsvervet i og med at Leif Øygarden tok over som ny formann etter Sigmund Hjorthaug.

Neste årsmøte og hovedsommerskole ble lagt til Sannidal i Telemark i tiden 12.-16. juli 1978.

Gunnar Hjorthaug.